

Силабус курсу:

ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА НОТАРІАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

<i>Ступінь вищої освіти:</i>	Магістр
<i>Спеціальність:</i>	081 «Право»
<i>Рік підготовки:</i>	2
<i>Семестр викладання:</i>	осінній
<i>Кількість кредитів ЄКТС:</i>	3
<i>Мова(-и) викладання:</i>	українська
<i>Вид семестрового контролю</i>	залік

Автор курсу та лектор:

к.ю.н., доц. Капліна Галина Анатоліївна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

доцент кафедри правознавства

посада

kaplina@snu.edu.ua

електронна адреса

+38-095 052 72 78

телефон

месенджер

315, за розкладом

консультації

Викладач лабораторних занять:*

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

посада

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

Викладач практичних занять:*

Джафарова В.М.

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

Ст. викладач

посада

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

* – 1) дані підрозділи вносяться до силабусу в разі, якщо практичні та (або) лабораторні заняття проводить інший викладач, котрий не є автором курсу та лектором; 2) припустимо змінювати назву підрозділу на «**Викладач лабораторних та практичних занять:**», якщо лабораторні та практичні заняття проводить один викладач, котрий не є автором курсу та лектором.

Анотація навчального курсу

- Цілі вивчення курсу:*** Сформувати систему знань у здобувачів щодо правової регламентації та процедурних питань діяльності нотаріату, принципи нотаріальної діяльності, завдання, загальні правила вчинення нотаріальних дій і порядок вчинення окремих нотаріальних дій, а також набуття навичок застосування правових норм при розв'язанні конкретних ситуативних завдань, пов'язаних з діяльністю нотаріату.
- Результати навчання:*** Аналізувати практику застосування нотаріальних процесуальних відносин, формувати та обґрунтовувати правову позицію у професійній нотаріальній діяльності, мати практичні навички та кваліфіковано застосовувати передові знання і методики та юридичний інструментарій при вирішенні проблем нотаріального провадження; інтегрувати необхідні знання для захисту майнових і особистих немайнових прав і охоронюваних законом інтересів методами нотаріального процесу.
- Передумови до початку вивчення:*** Ґрунтовні знання з теорії та історії права, конституційного права та процесу, цивільного права, спадкового права, цивільного процесуального права

Мета курсу (набуті компетентності)

За результатами опанування навчального курсу здобувачі вищої освіти набувають професійних компетентностей:

1. здатність продемонструвати базові, фундаментальні правові знання та розуміння з природи і сутності нотаріальних процесуальних відносин, питання суб'єктів нотаріального процесу, видів нотаріальних проваджень та стадій нотаріального процесу та процедури вчинення окремих нотаріальних дій, здатність використовувати теорії, принципи, методи та поняття теорії та практики нотаріального процесу у навчанні та професійній діяльності;
2. кваліфіковано застосовувати юридичний інструментарій при вирішенні проблем нотаріального провадження;
3. розуміти особливості захисту майнових і особистих немайнових прав і охоронюваних законом інтересів методами нотаріального процесу, регламентування прав і обов'язків осіб, які беруть участь у нотаріально-процесуальних відносинах, знання інституту доказів та доказування, нотаріального акту та його правової природи та інша підготовка до практичної діяльності висококваліфікованих фахівців-правознавців.

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1.	Поняття нотаріального процесу, його зміст та стадії.	денна 1/0/1 заочна 2/0/1	Поняття нотаріату. Призначення нотаріату в Україні та основні завдання нотаріату. Поняття «нотаріальний процес», «нотаріальна процедура», «нотаріальне провадження», «нотаріальна дія» та їх співвідношення. Право особи на звернення до нотаріуса за вчиненням нотаріального провадження. Модель нотаріального процесу: етапи, стадії та їх співвідношення. Стадії нотаріального процесу та їх ускладнення. Правове становище нотаріуса. Організаційна будова нотаріату в Україні Міжнародне співробітництво у сфері нотаріату. Компетенція нотаріальних органів щодо вчинення нотаріальних дій. Нотаріальний процес. загальні правила вчинення нотаріальних дій Посвідчення правочинів. Посвідчення безспірних фактів, що не мають змісту угод та безспірних прав Нотаріальні дії, спрямовані на охорону майна та документів Нотаріальні дії з надання документам виконавчої сили	Участь в обговоренні Індивідуальні завдання Реферування літератури
2.	Правове становище нотаріуса. Принципи діяльності нотаріусів в Україні.	денна 1/0/1	Принцип професійної компетентності та морально-етичних стандартів діяльності нотаріуса. Принцип незалежності нотаріусів. Принцип неупередженості нотаріусів. Принцип диспозитивності у нотаріальному процесі. Принцип рівності прав усіх суб'єктів, які беруть участь у нотаріальному процесі. Принцип комплексності нотаріального процесу. Принцип безспірності нотаріального процесу. Принцип безпосередності у нотаріальному процесі. Принцип обґрунтованості нотаріальних актів	Участь в обговоренні Індивідуальні завдання
3.	Організаційна будова нотаріату в Україні	денна 1/0/1	Організаційна будова нотаріату в Україні Структура нотаріальних органів та організаційні форми нотаріальної діяльності. Державні нотаріальні архіви. Державні нотаріальні контори і приватна нотаріальна діяльність. Організація діяльності посадових осіб виконавчих комітетів місцевих рад щодо вчинення нотаріальних дій. Консульські установи і дипломатичні представництва.	Участь в обговоренні Складання тестів Індивідуальні завдання Робота у команді (спільна робота над

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			Повноваження органів юстиції щодо організації і контролю за діяльністю нотаріату. Українська нотаріальна палата. Компетенція нотаріальних органів щодо вчинення нотаріальних дій Поняття компетенції нотаріальних органів. Вчинення нотаріальних дій іншими органами та посадовими особами. Компетенція державних нотаріальних контор. Статус державної юридичної контори. Компетенція приватних нотаріусів. Стан приватної нотаріальної діяльності в Україні. Реєстрація приватної нотаріальної діяльності.	аналітичною запискою)
4.	Компетенція нотаріальних органів щодо вчинення нотаріальних дій	денна 1/0/1	Початок діяльності приватного нотаріуса. Загальні положення відшкодування шкоди, заподіяної приватним нотаріусом. Порядок призупинення діяльності приватного нотаріуса. Припинення приватної нотаріальної діяльності. Контроль за законністю діяльності приватних нотаріусів. Особливості оплати діяльності приватного нотаріуса. Українська нотаріальна палата, особливості її створення, завдання та правовий статус. Повноваження управлінь юстиції щодо організації і контролю за діяльністю нотаріату. Функціонування державних нотаріальних архівів. Територіальна компетенція нотаріальних органів. Компетенція виконавчих комітетів місцевих рад, консульських установ і дипломатичних представництв України щодо виконання окремих нотаріальних дій. Посвідчення заповітів і доручень, що прирівнюються до нотаріально посвідчених.	Участь в обговоренні Складання тестів Індивідуальні завдання Робота у команді (спільна робота над аналітичною запискою)
5.	Нотаріальний процес. загальні правила вчинення нотаріальних дій	денна 1/0/1	Нотаріальне провадження: поняття та види. Стадії нотаріального процесу. Місце вчинення нотаріальних дій. Строки вчинення нотаріальних дій. Підстави для відмови у вчиненні нотаріальних дій. Порядок оскарження нотаріальних дій. Порядок оскарження відмови в їх вчиненні. Основні правила посвідчення угод, які підлягають обов'язковому нотаріальному посвідченню. Встановлення особи громадянина, який звернувся за вчиненням нотаріальної дії. Перевірка справжності підписів на документах.	Участь в обговоренні Складання тестів Індивідуальні завдання Робота у команді (спільна робота над аналітичною запискою)

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			<p>Поняття і види нотаріальних актів. Вимоги до нотаріальних документів. Нотаріальне діловодство, його особливості. Оплата вчинюваних нотаріальних дій. Витрати в нотаріальному процесі. Оплата додаткових послуг неправового характеру. Поняття державного мита, особливості його стягнення за вчинення нотаріальних дій.</p>	
6.	<p>Посвідчення правочинів. Посвідчення безспірних фактів, що не мають змісту угод та безспірних прав</p>	денна 1/0/1	<p>Основні правила посвідчення правочинів. Посвідчення окремих видів договорів (про відчуження нерухомого майна, земельної ділянки, частки майна у спільній власності, транспортних засобів та іншого майна, договорів застави і довічного утримання, шлюбних контрактів, заповітів, доручень). Засвідчення правильності копій документів і виписок із них, справжності підпису на документах, правильності перекладу документів з однієї мови на іншу. Посвідчення фактів: що громадянин живий; перебування громадянина в певному місці; тотожності громадянина з особою, зображеною на фотокартці; часу пред'явлення документів. Передавання заяв громадян, підприємств, установ і організацій.</p>	<p>Участь в обговоренні Складання тестів Індивідуальні завдання Робота у команді (спільна робота над аналітичною запискою)</p>
7.	Релігійні правові системи	денна 1/0/1	<p>Передавання заяв громадян, підприємств, установ і організацій. Прийняття в депозит грошових сум і цінних паперів. Вчинення морських протестів. Видача свідоцтва про право на спадщину. Поняття спадкування. Повноваження державних контор щодо спадкових справ. Особливості здійснення цієї нотаріальної дії. Порядок видачі свідоцтва про право на спадщину. Видача свідоцтва про право власності на частку у спільному майні подружжя. Поняття спільного майна подружжя. Випадки вчинення цієї нотаріальної дії. Порядок її вчинення. Правові наслідки вказаної нотаріальної дії. Видача свідоцтва про придбання жилих будинків з прилюдних торгів, порядок здійснення, особливості. Обставини, що підлягають встановленню нотаріусом у випадку вчинення цієї дії.</p>	<p>Участь в обговоренні Складання тестів Індивідуальні завдання Робота у команді (спільна робота над аналітичною запискою) Підготовка есе</p>

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
8.	Нотаріальні дії, спрямовані на охорону майна та документів	денна 1/0/1 заочна 2/0/1	Нотаріальні дії, спрямовані на охорону майна та документів Вжиття заходів щодо охорони спадкового майна. Накладання заборони на відчуження нерухомого майна. Прийняття документів на зберігання та етапи цього процесу (прийняття документів на зберігання, збереження документів, видача документів).	Участь в обговоренні Складання тестів Індивідуальні завдання Робота у команді (спільна робота над аналітичною запискою)

Рекомендована література

1. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії ВРУ 28 червня 1996 року// Відомості Верховної Ради України (ВВР). - 1996. - № 30. - Ст.141.
2. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права. Прийнятий Генеральною Асамблеєю ООН 16 грудня 1966 р. Ратифікований Указом Президії Верховної Ради Української РСР № 2148-VIII від 19 жовтня 1973 р. // <http://zakon.rada.gov.ua>.
3. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права. Прийнятий Генеральною Асамблеєю ООН 16 грудня 1966 р. Ратифікований Указом Президії Верховної Ради Української РСР № 2148-VIII від 19 жовтня 1973 р. // <http://zakon1.rada.gov.ua>.
4. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV зі змінами № 1111-V (1111-16) від 31.05.2007// ВВР, 2007, № 44, ст.512..
5. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 № 1618-IV зі змінами № 543-V (543-16) від 09.01.2007// ВВР, 2007, № 12, ст. 103.
6. Закон України „Про нотаріат” від 02.09.1993 № 3425-XII № 3538-IV (3538 15) від 15.03.2006// ВВР, 2006, № 35, ст.295.
7. Закон України „Про виконавче провадження” № 606-XII від 21 квітня 1999 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 24. – Ст. 207.
8. Указ Президента України „Про врегулювання діяльності нотаріату в Україні” від 23.08.1998 р. № 932/98.
9. Порядок вчинення нотаріальних дій нотаріусами України// <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0282-12>.
10. Актуальні питання реформування системи державного регулювання нотаріальної діяльності в Україні // Вісник Хмельницького інституту регіонального управління та права. Спецвипуск.-2002.- №1.- С.175-176.
11. Аналіз зарубіжного досвіду державного регулювання нотаріальною діяльністю та пріоритети запозичення в Україні // Підприємництво, господарство та право.-2003.- №7.- С.57-61.
12. Баранкова В. Нотаріальні процесуальні правовідносини // Вісник Академії правових наук. – 2000. – № 3 (22)
13. Веприняк Д. М., Кулик О. М. Адвокатура і нотаріат. — К.: НАУ, 2005. — 100 с.
14. Виникнення та розвиток інституту нотаріату //Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні: Матеріали ІХ регіональної науково-практичної конференції. 13-14 лютого 2003 р. - Львів: Юридичний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка, 2003. – С. 113-114.
15. Давид Р, Жоффре-Спинози К. Основные правовые системы современности / Пер. с фр. В.А. Туманова. – М.: Междунар. отношения, 1999. – 400 с.
16. Державне управління та державне регулювання нотаріальної діяльності в Україні в контексті співвідношення правових термінів // Збірник матеріалів ІІ міжнародної науково-практичної конференції —Сучасні проблеми управління (27- 28 листопада 2003 р.). – К.: Видавництво —Хімджест.-2003.- С.223-224
17. Ди Каньо В. Общие принципы организации свободного нотариата и его отношение с государственными органами // Нотариальный вестник. – 1997. – № 3. – С. 8-13.
18. До питання про державне регулювання нотаріальної діяльності в Україні: аналіз сучасного стану та основні тенденції розвитку // Підприємництво, господарство та право. – 2002.- №4.- С.20-22.
19. Комаров В. В., Баранкова В. В., Малюга Л. В., Федорченко Н. В. Нотаріат в Україні: Підручник / В.В. Комаров (ред.). — К.: Юрінком Інтер, 2006. — 320 с.
20. Комаров В., Баранкова В. Законодавство про нотаріат: очікувані зміни // Право України.- 2003.- № 11.- С.60-65.
21. Ляш А. О., Галаган В. І., Моргун В. І. Організація судових та правоохоронних органів.

— К.: Ун-т "Україна", 2005. — 322 с.

22. Фурса С. Я., Фурса Є. І., Клименко О. М. Спадкове право. Нотаріат. Адвокатура. Суд. — К.: Видавець Фурса, С.Я., 2007. — 1216 с.

23. Фурса С.Я. Нотаріальний процес: теоретичні основи. — К.: Істина, 2002. — 320 с.

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання студент може отримати визначену кількість балів:

Інструменти і завдання	Кількість балів
Участь в обговоренні	30
Підготовка проекту (презентації)	25
Індивідуальні завдання	25
Підсумкове атестаційне завдання	20
Разом	100

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS
90-100	A
82-89	B
74-81	C
64-73	D
60-63	E
35-59	FX
0-34	F

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Під час виконання завдань студент має дотримуватись політики академічної доброчесності та вимог, вкладених у Положенні про запобігання та виявлення академічного плагіату СНУ ім. В. Даля. Запозичення мають бути оформлені відповідними посиланнями.

Студент може пройти певні онлайн-курси, пов'язані з курсом, на онлайн-платформах (Prometheus, Coursera тощо). За наявності сертифікату щодо повного проходження відповідного курсу можуть бути нараховані додаткові бали.

Завдання і заняття:

Всі завдання, передбачені програмою курсу, мають бути виконані своєчасно та у повному обсязі. Аудиторні заняття мають відвідуватись регулярно. Пропущені заняття (з будь-яких причин) мають бути відпрацьовані з отриманням відповідної оцінки не пізніше останнього тижня поточного семестру. У разі поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо) строки можуть бути збільшені за письмовим дозволом декана факультету.

Поведінка в аудиторії:

Заняття відбуваються відповідно до чинного розкладу (онлайн чи оффлан) із дотриманням норм, передбачених постановою КМУ від 22 липня 2020 р. № 641 Про встановлення карантину та запровадження посилених протиепідемічних заходів на території із значним поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2.

Під час занять студенти дотримуються правил етичної поведінки та норм локальних актів СНУ ім. В. Даля.

Під час контролю знань студенти забороняється використання мобільних пристроїв.